

ook de menselijke subjectiviteit en feilbaarheid binnen? Netelenbos lijkt hierop te doelen als hij in zijn brochure *Ben ik gereformeerd?* schrijft: 'De inspiratie der H. Schrift is een feit, maar als historische openbaring draagt ze al de kenmerken van het betrekkelijke, beperkte en menselijk-onvolkomene'.⁶⁴

Ook op andere punten komt in het conflict rond Netelenbos de intrinsieke spanning in Bavincks schriftbeschouwing aan de orde. Op het punt van het al of niet toelaatbaar zijn van historisch-kritisch bijbelonderzoek verwijst Netelenbos naar citaten uit Bavincks werk waaruit openheid voor dergelijk onderzoek spreekt. De kerkelijke bestuurders benadrukken slechts de eveneens in Bavincks werk voorkomende principiële bezwaren tegen dergelijk onderzoek. Eenzelfde scheiding der geesten is constateerbaar waar het gaat om de uitleg van de historische verhalen uit de bijbel. Uit zijn antwoord op de vragen van de synodale commissie met betrekking tot Genesis 2 en 3 blijkt, dat Netelenbos werkt met de onderscheiding van vorm en inhoud. Dit maakt het mogelijk te stellen dat het verhaalde 'werkelijk gebeurd' is, zonder dat alles zich ook precies zo heeft afgespeeld zoals het wordt beschreven. Deze gedachte kan men in Bavincks *Dogmatiek* aanwijzen. De kerkelijke bestuurders verwerpen de toepassing van de onderscheiding tussen vorm en inhoud. Zij kiezen daarmee voor de inzet van Bavincks visie op de uitleg van historische bijbelverhalen (deze zijn niet geschreven 'naar de subjectieve schijn'). Tevens lopen zij daarmee vooruit op de beslissingen die in 1926 genomen zullen worden door de Synode van Assen in de zaak-Geelkerken.⁶⁵

Door de kerkelijke commissies, die Netelenbos' opvattingen hebben onderzocht, wordt uiteraard geen uitgewerkte schriftbeschouwing geboden. Wel kan men uit hun kritiek op Netelenbos enkele kenmerken daarvan naar voren halen. In de eerste plaats stellen zij dat de onfeilbaarheid van de Schrift in gevaar wordt gebracht wanneer men bij de uitleg van de Schrift onderscheid maakt tussen vorm en inhoud. Op grond van het feit dat Kuiper het onderscheid tussen vorm en inhoud niet acceptabel acht en Bavinck het – hoewel er op het punt van de interpretatie van historische verhalen uit de bijbel in zijn denken een spanning bestaat – in het algemeen wel lijkt te accepteren, kan men vaststellen dat het denken over de Schrift van de kerkelijke commissies op dit punt een Kuiperiaanse kleur heeft.⁶⁶ Eenzelfde indruk krijgt men als het gaat om de visie van de synodale commissie op het inwendig getuigenis van de Heilige Geest. Dit '[betreft] ook en in de eerste plaats de goddelijkheid der H.S.'.⁶⁷ Bavinck verzet zich tegen een dergelijke primaire gerichtheid van het inwendig getuigenis van de Heilige Geest op (het gezag van) de bijbel. Het heeft bij hem een

kend geloof *niet alleen vertrouwen is, maar ook*, en in logischen orde genomen, allereerst: *kennis?*' (*Acta 1920*, 118). Deze formulering doet denken aan wat Kuiper in zijn *Encyclopaedie* schrijft: 'het echte geloof, om met den Heidelberger Catechismus te spreken, [bestaat] *allereerst* daarin: "dat ik alles voor waarachtig houde, dat God ons in zijn Woord geopenbaard heeft"' (A. Kuiper, *EG2*, 508).

67. *Acta 1920*, 121.

68. H. Bavinck, *GD1*, 563vv.; id. *Gereformeerde dogmatiek*, deel 4, Kampen 1930², 436-440.

69. *EG2*, 512; 516; vgl. A. Kuiper, *Het werk van den Heiligen Geest*, deel 1: *Het werk van den Heiligen Geest voor de kerk in haar geheel*, 251vv.

70. Eenmaal krijgt men de indruk dat binnen de door de classis benoemde commissie gedachten over de schriftinspiratie voorkomen, die bijna mechanisch aandoen: 'Prof. Geesink maakte tegenover prof. Honig de opmerking, dat hij den vorm der Schrift onder goddelijke providentie achtte tot stand te zijn gekomen. Prof. Honig echter meende, dat die vorm ook door de inspiratie was teweeggebracht. Op mijne vraag, waarom Paulus nu juist de beelden van zijn tijd en zijn omgeving gebruikte